

'filosoof van de familie'

- beelden van een trouwfeest nabij Charleroi -

*het gebeurde in de buurt van gesloten
kolenmijnen: de trouw van een jongste
broer, de scheiding al van tafels*

*dwazigheden van beide: Vlamingen zongen
over tanden en klauwen, Italianen uit het arme
zuiden spelden de bruid briefjes van duizend
op de mouw*

*je zat naast de lieve tante, haar gezicht van
blozende appel: ze had zo genoten
van Schubert in de kerk*

ave Maria

*dan sprak haar dochter, pleegmoeder van
je broer, haar adem zwaar van astma,
een cello in haar stem: 'gij zijt toch
de filosoof van de familie' en een vraag
deed je duizelen: zij had de glimlach van
haar moeder gedompeld in wat droevigheid*

*vergeten zijn de kringen van het trage antwoord,
de omcirkeling van de berg waarop de waarheid
staat, een oninneembare citadel*

*het deed er weinig toe, de dood wierp reeds
zijn schaduw, zijn duistere vlerken over haar
huid alsof geweld haar deel was*

*haar woorden heb je meegenomen: het warmste
bevel in je hoofd - 'wees wijs,' heeft ze gezegd
met zachte droefheid in haar ogen*

ave Maria

*hoe zingt een Schubert met astma, hoe ruist
een engel in een kerk, hoe weet je
of de uil geen duivel is?*

Staf De Wilde

Global Elders

In De Standaard van zaterdag staat een interview met Graça Machel naar aanleiding van het eredoctoraat dat de UGent haar heeft toegekend wegens haar strijd voor vrouwen- en kinderrechten. Deze weduwe van de vroegere president van Mozambique en nieuwe vrouw van Nelson Mandela behoort net als Jimmy Carter en Kofi Annan tot 'The Global Elders': de dorpsoudsten van het grote werelddorp.

Het blijkt uit allerlei reacties op mijn eigen schrijverij dat er een grote behoefte bestaat aan wijsheid: van wie kan ze anders komen dan van ouderlingen in de schaduw?

Dit staat haaks op de huidige rage van verjonging: een minister moet ten hoogste 40 zijn in deze tijd en in dit land, alsof dynamisme en leuke snoetjes volstaan voor een degelijk beleid. Het zegt ook iets over de contradicties die voortdurend over ons uitgestort worden.

Louis Michel, Europees commissaris voor de mensenrechten, verklaarde in verband met de heisa over Tibet: 'Een boycot levert nooit iets op, je moet blijven praten.'

De recente geschiedenis van boycotacties levert inderdaad tegenstrijdigheden op: tegen het Apartheidsregime van Zuid-Afrika is de volgehouden boycot succesrijk geweest; de sabotage van Cuba door de VS met Europa als collaborateur, is in mijn ogen een misdaad, net zoals het embargo tegen Irak in de jaren 1990 dat aan honderdduizenden het leven heeft gekost.

Blijven praten, zegt Michel, maar als oude wijze man Jimmy Carter wil gaan praten met Hamas en Syrië, wordt hij geboycot door zijn eigen land en door Israël, de beschermeling van de USA.

Leugenaars, volksverlakkers kleven etiketten: met die moet je blijven praten want dat levert ons lucratieve contracten op, met die mag je niet praten want dat zijn terroristen en zonder terroristen hebben onze wapenfabrieken geen zin - of kunnen we onze bevolking onze oorlogstaal niet doen slikken.

Ouderlingen in de schaduw van de macht hebben we nodig: mensen die niet meer worden verwrongen door de ambitie om te heersen of persoonlijk voordeel te behalen. Mensen die van op een hoogte hun blik laten rondgaan, standpunten vergelijken en zoeken naar een eerbaar compromis. Mensen die bekommerd zijn als grootvaders en grootmoeders: zij die niet meer verkozen hoeven te worden en zich mogen uitspreken zonder enig voorbehoud of opportunisme.

Dorpsoudsten heeft deze wereld nodig: geen Strebers of arrivisten, de vertraging van de wijsheid tegenover de Sturm und Drang van de jeugd. Niet als water en vuur, maar als elkaar aanvullende en corrigerende krachten.

De jeugd stormt door de vlakke; de ouderlingen kijken toe en wijzen, gezeten in de schaduw van die ene boom boven op de berg.

sdew 27 april